



۶۷



«سلام» ویژه «زیارت» هفتمین روزنامه قدس

چهارشنبه ۲۵ اسفند ۱۳۹۵ | ۱۶ جمادی الثانی ۱۴۳۸

۱۵ مارس ۲۰۱۷ | شماره ۶۷



نگاهی به سفرهای توروژی

بزرگ زائر حرم مطهر حضرت رضا (علیه السلام)

منتظران بهار! بوی شکفتن رسید



سلام بر تو ای تلاوت کننده کتاب خدا

السلام عَلَيْكَ يَا دَاعِيَ اللَّهِ وَرَبَّانِي آيَاتِهِ
السلام عَلَيْكَ يَا بَابَ اللَّهِ وَدَيَّانِ دِينِهِ
السلام عَلَيْكَ يَا خَلِيفَةَ اللَّهِ وَنَاصِرَ
حَقِّهِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا حُجَّةَ اللَّهِ وَدَلِيلَ
ارَادَتِهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا تَالِي كِتَابِ اللَّهِ
وَ تَرْجَمَانَهُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ فِي أَنَاءِ لَيْلِكَ
وَ أَطْرَافِ نَهَارِكَ

سلام بر تو ای دعوت کننده به خدا و عارف به
آیاتش، سلام بر تو ای واسطه خدا و سرپرست
دین او سلام بر تو ای خلیفه خدا و یاور حق
او، سلام بر تو ای حجت خدا و راهنمای
اراداش، سلام بر تو ای تلاوت کننده کتاب
خدا و تفسیر کننده آیات او، سلام بر تو در
تمام لحظه ها و دقائق شب و سرتاسر روز.

اول دفتر

قاصدک های دعا و پروانه های اجابت

راحله ندافی مقدم



زمین پوست می اندازد و زمان گم می شود میان شلوغی
روزمرگی ها، صدای تپش های بهار از هر سوشنیده می شود.
دلتنگی جان را به لب می رساند. چشم ها ستاره باران اشک
می شوند و دست ها در تمنای گرفتن مشبک های ضریح
نورند و پایا بی تاب قدم برداشتن در حریم یار.
زمستان دل ها منتظر بهار حرم است تا با تابش مهر
هشتمین آفتاب سرمای وجودش را ذوب کند. گوش ها
در انتظار نوای نقاره خانه ای است که صدایش در لحظه
تحویل سال با همیشه فرق دارد. همان جا که دلت
می خواهد بروی و میان رواق هایی که چون مروریدر کنار
هم به صف شده اند و آغوش گشوده اند به روی زائران و
خلوت گاه و آغوشه های دلتنگی آنان با امام (ع) هستند بنشین
و گنبد طلایی حرم و رد پرواز کبوتران را از روی گنبد
سقاخانه تا بالای گلدسته های ایوان طلا دنبال کنی. بروی
و خود زمینی ات را میان شکست آینه های حرم گم کنی
و به دنبال آن تکه آسمانی روح بگردی. کاشی های زرین
فام لاچوردی را دنبال کنی و کتیبه های دیوارها را خط به
خط بخوانی و با پیچ و تاب اسلیمی ها آن قدر بالا بروی تا
به خدا برسی. خطوط سیاه روی سپیدی سنگ ها راه نشان
می دهد و رد هر کدام را که دنبال کنی به نور می رسی.
در پی نشانی آن قدر بچرخ تا گنج شوی از شدت این
همه نور. بدوی و نفس نفس بزنی از این عظمت، بایستی
و دل آرام کنی پشت پنجره فولاد. قاصدک های دعا را
روانه کنی به سوی حرم و منتظر پروانه های اجابت می مانی
تا ببایند و بر شانه هایت به نرمی بنشینند. اینجا بندهای
سبز را بر مشبک های پنجره فولاد گره می زنند تا گره از
زندگی شان باز شود. اینجا بزرگترین دارالشفای دنیاست
که دردهای نگفته را به طرفه العینی درمان می کند. اینجا
لحظه صفر عاشقی است و همه می خواهند در میان باران،
از پل رنگین کمان دنیا گذر کرده و خود را به شهر خورشید
برسانند. آن ها سال هاست شمعدانی های پشت پنجره را
آب داده اند تا روزی سیراب جرمهای از جام سقاخانه شوند.
اینجا به وقت آمدن، کوله بار حرف های دل از کوله بار سفر
سنگین تر است و به هنگام رفتن کوله بار سفر بر می شود
از دعا و نذر و سوغات و تبرک و با دلی آرام به شهر خود
باز می گردند. ای بهترین بهانه برای دلدادگی های مکرر اما
را بخوان به سوی حرم سراسر روشنی ات. ما را به وادی
بهشتی کرامت طلب و جرمهای از دریای محبت را
در کام روح و تن خسته مان بریز تا در سراغز بهار از حضور
همیشگی ات جانی دوباره گرفته سرشار شویم.

نگاهی به سفرهای نوروزی بزرگ زائر حرم مطهر حضرت رضا (علیه السلام)

منتظران بهار! بوی شکفتن رسید

زهرا چکنه



ارسال پیام رهبری به ۵ قاره

وی با اشاره به پوشش زنده و مستقیم
سخنرانی رهبر معظم انقلاب از طریق سایت
«رضوی تی وی» و شبکه های سراسری صدا و سیما
می گوید: پوشش مراسم سخنرانی رهبر معظم
انقلاب و تحویل سال، افزون بر تمام صحن ها
به صورت زنده از طریق شبکه razavi.tv برای
سراسر دنیا پخش و همچنین پیام و سخنرانی
حضرت آیت الله خامنه ای به پنج زبان دنیا ترجمه
و به بیش از ۲۰ هزار مشترک غیر ایرانی مدیریت
امور زائران غیر ایرانی آستان قدس رضوی در پنج
قاره دنیا ارسال می شود.

ترجمه همزمان به ۳ زبان

حجت الاسلام والمسلمین حسینی با اشاره به
ترجمه همزمان سخنرانی رهبر معظم انقلاب به
زبان های عربی، انگلیسی و اردو تصریح کرد: به
منظور بهره مندی زائران غیر ایرانی حرم مطهر
از سخنان گوهریار رهبری، این سخنان همراه با
پوشش تصویری برنامه، به صورت همزمان در
رواق های دارالرحمه و غدیر ترجمه و پخش خواهد
شد.

تحت پوشش تصویری قرار می گیرد.

آمادگی برای میزبانی

این مقام مسؤول با بیان اینکه رهبر انقلاب همزمان
با روز اول سال جدید مطابق سال های گذشته به
تبیین خط مشی ها، اولویت ها و سیاست های کلان
کشور می پردازند، افزود: آستان قدس رضوی برای
میزبانی از ده ها هزار زائر و مجاور که برای شنیدن
فرمایشات رهبر معظم انقلاب در نخستین روز
سال نو به حرم مطهر رضوی مشرف می شوند،
آمادگی کامل دارد.

بهار در بهار

معاون تبلیغات و ارتباطات اسلامی آستان قدس
رضوی با بیان اینکه بیش از یک دهه است، در
اداره تولیدات فرهنگی آستان قدس رضوی کتاب
پیام و سخنرانی رهبر معظم انقلاب با عنوان «بهار
در بهار» در کمتر از ۲۴ ساعت به چاپ می رسد،
بیان می کند: متن پیام و سخنرانی مقام معظم
رهبری علاوه بر زبان فارسی، به زبان های اردو،
آذری، عربی و انگلیسی نیز ترجمه می شود و در
اختیار زائران ایرانی و غیر ایرانی قرار می گیرد.

اطلاع رسانی

قرائت دعا و زیارت

دعای کمیل / مهدی سروری / پنجشنبه - ساعت ۱۹/۳۰ - رواق امام خمینی (ره)
دعای کمیل / سید مسعود موسوی / ساعت ۲۱/۳۰ رواق دارالحججه
دعای ندبه / جمعه - اول طلوع آفتاب / ابراهیم قانع
مناجات خوانی / جمعه - ساعت ۲۳/۳۰ بامداد / سعید حدادیان
قرائت زیارت امین الله / همه روزه پس از نمازهای یومیه

مرکز مشاوره حرم مطهر رضوی

ارایه خدمات رایگان مشاوره فردی در حوزه های خانوادگی، تربیتی و بالینی
ویژه عموم زائران در مرکز مشاوره حرم مطهر رضوی
همه روزه بجز ایام تعطیل - ساعت ۸ تا ۱۹

دوره های مشاوره گروهی حرم رضوی

دوره: مهارت های پیش از ازدواج / مدرس: استاد آذریان
زمان: چهارشنبه ساعت ۱۲ تا ۱۴

پاسخگویی به سؤالات شرعی

ارایه خدمات شبانه روزی در دفاتر پاسخگویی به سؤالات دینی حرم مطهر رضوی
و سامانه تلفنی ۰۵۱-۳۲۰۲۰

ویژه برنامه سخنرانی و بیان معارف دینی

سخنرانی: حجت الاسلام والمسلمین سید مهدی حائری
زمان: پنجشنبه ساعت ۱۰/۵۰ - رواق امام خمینی (ره)
سخنرانی: حجت الاسلام والمسلمین مسلم داوود نژاد
زمان: چهارشنبه تا جمعه - ساعت ۱۶/۴۰ - رواق امام خمینی (ره)
سخنرانی: حجت الاسلام والمسلمین علیرضا پناهیان
زمان: چهارشنبه تا جمعه - ساعت ۱۸/۱۵ - رواق امام خمینی (ره)
سخنرانی: حجت الاسلام والمسلمین محسن قرائتی
زمان: چهارشنبه تا جمعه - ساعت ۲۰ - رواق امام خمینی (ره)

تفسیر قرآن کریم

توسط حجت الاسلام والمسلمین رئیسی تولید آستان قدس رضوی
جمعه - پس از نماز مغرب و عشا - مسجد جامع گوهرشاد

سخنرانی و بیان احکام و معارف دینی ویژه خواهران

همه روزه پیش از نماز ظهر و عصر و مغرب و عشا
رواق های دارالحکمه و حضرت معصومه (س)



گنجینه

هنرمند قلمزن اصفهانی از روزهای کار بر روی ضریح مطهر شمس الشموس علیه می گوید

نقش عشق بر پیشانی آفتاب

را حله نادانی مقدم

تألوی هنری اصیل و آسمانی

آرزو مستأجر حقیقی



از پنجمین روز آفرینش تا نیایش؛ از رمی جمره تا پناه؛ از هدیه عشق تا پرچمدار حق؛ از عصر عاشورا تا ضامن آهو(۲). هر کدام به گونه‌ای خاص میبوت می‌کند تا جایی که با خود می‌گوی: این آثار زمینی‌اند، نمی‌دانی به کدام تابلو نگاه کنی، تک

تک آثار شاهکاری است کم‌نظیر. می‌توانی به عمق طرح و رنگ‌شان سفر کنی و گوشه‌هایی از تاریخ بشر را ورق بزنی. هر اثر به شیوه‌ای دل‌انگیز، صدايت می‌زند و شور و شوقی مضاعف را در وجودت می‌نشانند. در این میان، به ایرانی بودن افتخار می‌کنی. آخر هنرمندی ایرانی، خالق این تابلوهای فاخر است و چه حسی زیباتر از اینکه خودت را در میان این آثار ببینی؛ در تالار اختصاصی آثار اهدایی استاد فرشچیان موزه آستان قدس رضوی.

مايه افتخار ایرانیان

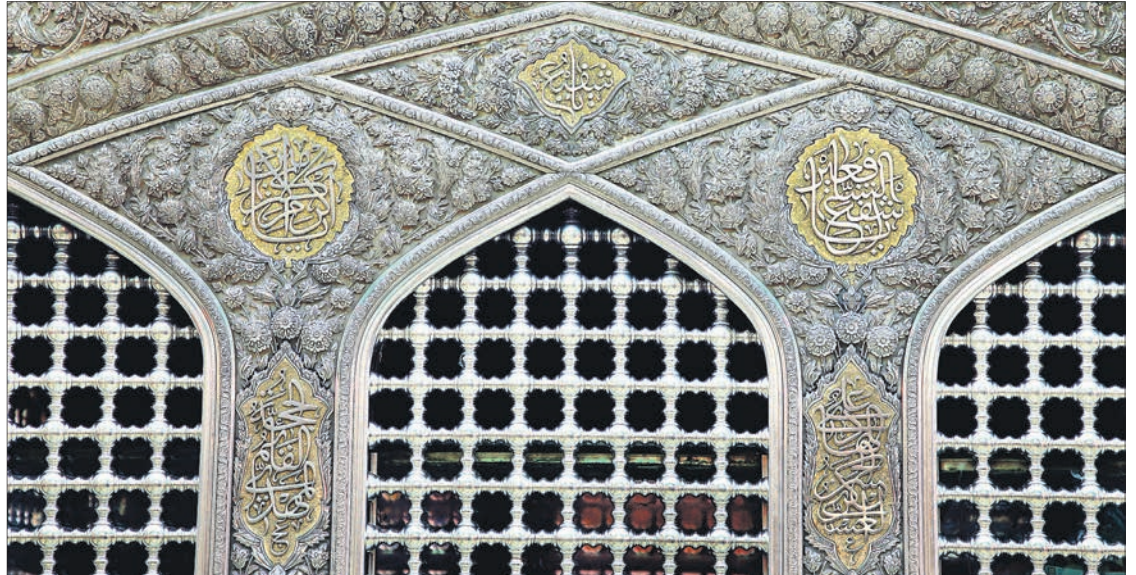
محمود فرشچیان، در سال ۱۳۰۸ خورشیدی در اصفهان دیده به جهان گشود. پدرش تاجر فرش بود و همین امر، زمینه مناسبی برای پرورش ذوق و علاقه‌اش به هنر شد؛ به گونه‌ای که از کودکی روی طرح‌های قالی نقش‌پردازی می‌کرد. این هنرمند برجسته نگارگری کشور، دارای درجه دکترا در نقاشی ایرانی و هنرهای اسلامی از شورای عالی فرهنگ و هنر است. البته در کنار نقاشی به مطالعه ادبیات و شعر عرفانی نیز می‌پرداخت به‌طوری که به‌تاز باب ادبیات عرفانی در آثارش به وضوح قابل مشاهده است. طرح‌هایی پویا، با قدرت و سرشار از زیبایی‌های خارق‌العاده، رنگ‌های تابناک و مواج که آمیزهای دلپذیر از اصالت و نوآوری را در بردارد، از ویژگی‌های خاص هنر استاد فرشچیان است.

اوج هنر نگارگری

تالار اختصاصی آثار اهدایی استاد فرشچیان، با افزایش تعداد آثار اهدایی ایشان به بارگاه ملکوتی امام هشتم(ع)، در سال ۱۳۸۹، در طبقه همکف گنجینه قرآن و نفایس آستان قدس رضوی افتتاح شد. البته ابتدا این آثار اهدایی در محل تالار نفایس موزه قرآن و در سال ۱۳۷۸، با تأسیس گنجینه هنرهای تجسمی آستان قدس رضوی در این گنجینه به نمایش درآمده بود. در حال حاضر، ۱۷ تابلوی اهدایی استاد شامل ۱۶ تابلو از آثار هنری استاد و یک اثر مربوط به اجداد ایشان، بر اساس سیر تاریخی محتوای تابلوها، در این تالار اختصاصی در معرض دید علاقه‌مندان گذاشته شده است. دو اثر «آسمان چهارم» و «شام غریبان»، در سال جاری در این تالار به نمایش عموم درآمد. بیشتر این آثار، روی مقوای بدون اسید با تکنیک اکریلیک و به سبک نگارگری کشیده شده است. نمادهای انسانی، حیوانی و گیاهی، نیز در آن‌ها به چشم می‌خورد.

حضور بانوان مقدس

تابلوی کوثر «حضرت زهرا(س)»، از جمله آثار نفیس تالار اختصاصی آثار اهدایی استاد فرشچیان در موزه آستان قدس رضوی است. اثری که این هنرمند زبردست، در ابعاد ۸۰ × ۱۰۰ سانتی‌متر با تکنیک اکریلیک و به سبک نگارگری در سال ۱۳۸۶ خلق کرده است. این تابلو در سال ۱۳۸۹، توسط استاد به موزه آستان ملکوتی حضرت ثامن الحجج(ع) اهدا شد. اثری که با بهره‌گیری از عناصر انسانی خلق شده است. در این تابلو، حضرت فاطمه زهرا(س) در حالی که سه بانوی مقدس مریم عذرا، خدیجه کبری و آسیه زن فرعون در پشت سر ایشان، با دستانی به سوی آسمان ایستاده‌اند، به چشم می‌خورد. البته حضرت صدیقه کبری(س)، در محور تابلو با دستنی به‌صورت التجا و خواهش به سمت خداوند و رو به بالا و دستنی به سوی جمعیت خواستار شفاعت و به سمت پایین، کشیده شده است. رنگ‌های کم‌نظیر به‌کار رفته در این تابلوی ارزشمند، روز قیامت را به‌صورت نمادین نشان می‌دهد.



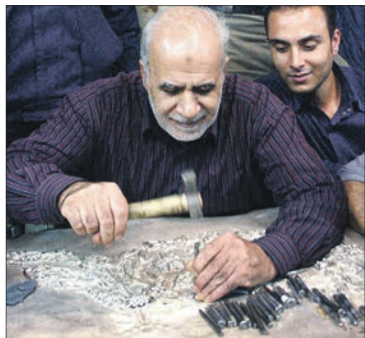
صدای کوبیده شدن چکش و ضربه‌های قلم برای کسانی که در کوچه بازارهای اصفهان گشته‌اند صدایی آشناست. اما این ضربات قلم‌زنان اصفهانی وقتی با تمام دل و عشقی حقیقی بر پیکر فولاد، نقره و طلایی که قرار است بر تن ضریحی از جنس نور که مأمن عشاق و خلوت‌گه دلدادگان و مشتاقان است بنشینند جور دیگری با تو سخن می‌گویند. سروها و گل‌های پنج‌پری که بادآور شجره طیبه هستند، گل‌های آفتابگردان هشت‌پر که الهام گرفته از نام مقدس حضرت رضاع(ع) است، لچکی‌ها و شمشه‌هایی که به همراه گل و برگ‌های پیچان خود هر کدام در کنارهای ضریح قرار گرفته و قاب‌ها و ترنج‌هایی که به اسماء الهی مزین و با خط بنایی نوشته شده چشم را نوازش داده و میلیون‌ها زائر را به سوی خویش می‌خوانند تا دل دست بر ضریح مطهر شمس الشموس(ع) بکشند و از تبلور این همه زیبایی و قداست تمام وجودشان نورباران شود.

استاد خدادادزاده درباره نحوه کار قلمزنی این گونه توضیح می‌دهد: ابتدا طرح مورد نظر را روی کار پیاده می‌کنیم. هر ورقه فلزی و آهنی حالتی فنری دارد که باید آن را با قیر مهر کنیم. این قیر یک دست نیست و خودمان آن را می‌سازیم و با خاکستر ادغام کرده تا حالت سفتی به خود بگیرد و شکننده نباشد. سپس از پشت کار قلمزنی خطوط و نقوش را به صورت برجسته کاری انجام می‌دهیم.

استاد خداداد زاده می‌گوید: ما براساس طرح‌های بی نظیر و زیبای استاد فرشچیان کار می‌کردیم. اما گاهی به خاطر قلمزنی مجبور به تغییرات جزئی در کار می‌شدیم که استاد فرشچیان هم این اختیار را به ما داده بود. اما تا جایی که ممکن بود و سعی داشتیم اصل کار حفظ شود. همه گل‌ها به صورت ۸ و ۱۲ پر بود. بالای حاشیه‌ها کلمه الله و در پایین آن اسماء الهی مثل رحمان و رحیم کار شده است.

استاد خداداد زاده از احساس خود و گروهش در مورد قلمزنی ضریح مطهر می‌گوید: در ابتدای کار فقط سر و جانمان لبریز از شوق بود و اینکه انتخاب شده بودیم را لطف خدا و نگاه حضرت رضاع(ع) می‌دانستیم و تمام تلاشمان این بود که کار را به نحو احسن انجام دهیم. بعد از چندماه، حس و حال اصلی به سراغ ما آمد که برای موفقیت در کارمان از خود حضرت(ع) مدد و یاری بخواهیم.

از استاد خدادادزاده می‌پرسم، چند ساعت در روز کار می‌کردید؟ می‌گوید: من گاهی ۱۵ تا ۱۶ ساعت کار



مصطفی خداداد زاده قلمزن ۶۴ ساله پیشکسوت اصفهانی است که ۵۵ سال از عمر خود را به این هنر پرداخته است. او از ۹ سالگی وارد این حرفه شده و ۱۰ سال است که افتخار خدمت به بارگاه ملکوتی ثامن الحجج علی بن موسی الرضا (ع) دارد. دو دختر و یک پسر دارد. نمایشگاه‌هایی از آثار قلمزنی‌اش در آمریکا، فرانسه و کانادا داشته اما می‌گوید در هیچ نقطه‌ای دنیا ندیده‌ام که مانند قلمزن‌های ایران و با این همه ظرافت کارکنند

از استاد خداداد زاده نحوه انتخاب ایشان را برای قلمزنی ضریح پنجم حضرت رضاع(ع) می‌پرسم، می‌گوید: قبل از ما چند گروه نمونه کارهایی را ارایه داده بودند که مورد قبول واقع نشده بود. یک نمونه کار از من خواستند تا روی یکی از طرح‌های استاد فرشچیان کار کنم و پس از اینکه مورد پسند قرار گرفت، کار قلمزنی آغاز شد که هفت سال به طول انجامید. به نظر من انتخاب شدن برای چنین کار مقدس و عظیمی تنها با اذن خود حضرت رضاع(ع) میسر بود و خوشحالم که من و گروه قلمزنان اصفهانی لایق این لطف و عنایت شدیم. قلمزنی ضریح امام رضاع(ع) اولین کاری بود که تا آن زمان برای ضریح ائمه اطهار(ع) انجام داده بودم. گروهی که در این کار به من کمک کردند از ۱۲ تا ۲۴ نفر قابل تغییر بودند که همگی با عشق و علاقه خاصی کار می‌کردند. وقتی کار قلمزنی ضریح مطهر حضرت(ع) به ما سپرده شد سه سال در اصفهان و کارگاه خودمان کار را انجام دادیم. پس از اینکه کار برای نصب آماده شد و به مشهد آمدم، مرحوم آیت الله واعظ طبسی تولید فقید آستان قدس رضوی قلمزنی روی سقف ضریح را پیشنهاد دادند که آن کار را هم آغاز کردیم که دو سال طول کشید. در همان ایام پنجره‌های طبقه پایین در دارالحججه و دو در نیز برای سرداب درست کردیم.

از این پیشکسوت هنر قلمزنی، آلبازی که برای ضریح مطهر استفاده شد را می‌پرسم: فکرمی کنم حدود ۴۰۰۰ کیلو نقره و ۵۰ کیلو طلا بود که ما در کارگاه اصفهان آن را ذوب و ورق کرده سپس به اندازه‌های دلخواه برش می‌دادیم و به مشهد می‌آوردیم.

ساعت‌های فراغت از زیارت را می‌تواند

زائران نوروزی

زهره

مشهد به دلیل وجود بارگاه منور رضوی یکی از بهر است، اصلی‌ترین مسأله زائران این است که پس از ز کنند. در این نوشتار به طور خلاصه مکان‌های مناسب

آرامگاه فردوسی

آرامگاه حکیم ابوالقاسم فردوسی، حماسه سرای بزرگ زبان پارسی، بزرگراه مشهد- قوچان در شهر توس قرار دارد. این باغ بزرگ در حال ساختمان فعلی آرامگاه فردوسی که از شیوه معماری هخامنشی بوی الهام گرفته است و موزه و کتابخانه‌ای که دارد، تفرجگاه بسیاری از گردشگران است.

جبل

پارک کوه آمده‌اند، به این پارک مقدس اس



سد چالیدره

یکی از مکان‌های تفریحی اطراف مشهد است. دریاچه سد چالیدره بر باغ‌های اطراف طبقه ساخته شده و دارای امکانات تفریحی مانند قایق ماهیگیری و رستوران است. سد چالیدره یک سد خاکی با هسته رسی و وسیله رودخانه جاعرق پر آب می‌شود. این سد در ابتدای جاده روستای ن سمت چپ جاده در دره‌ای با همین نام ساخته شده است.

باغ گ

باغ‌های گ مشهد به میزبان به حاشیه



پلکان بابا کوهی

اگر می‌خواهید نمایی زیبا از شهر مشهد را از فراز کوه‌های اطراف آن کوه‌پیمایی را هم تجربه کنید، کافی است به پلکان بابا کوهی کوهس خورشید واقع در بلوار هفت تیر بروید و از هوای خوب این منطقه ببرید.

یاسر و ناصر(ع)

آستان متبرکه امامزادگان یاسر و ناصر(ع) در جاده طریقه پس از حرم مطهر رضوی زائرپذیرترین زیارتگاه مشهد به شمار می‌رود که مدفن دو برادر امام رضا(ع) است.



شهربازی و پارک ملت

اگر دوست داشتید، فضای سبز و بازی و هیجان را با هم تجربه کنید، سری به شهربازی پارک ملت بزنید، در اینجا شما می‌توانید لحظات سرگرم کننده و سرشار از هیجان را برای همه اعضای خانواده رقم بزنید.

موزه و آرامگاه نادری

اگر فرصت حضورتان در مشهد کم است و وقت زیادی برای رفتن به مکان‌های گردشگری ندارید، پس از زیارت به موزه و آرامگاه نادری که در نزدیکی حرم مطهر و چهارراه شهدا واقع شده است، سری بزنید.



خواجه اباصلت

آرامگاه خادم مخصوص حضرت رضا(ع)، خواجه اباصلت یکی از مکان‌هایی است که عموم زائران برای زیارت به آنجا می‌روند، این آرامگاه در ۱۲ کیلومتری جنوب شرقی مشهد واقع شده است.

هفت حوض

یکی از زیباترین جاذبه‌های طبیعی مشهد که در دل کوه‌های خلج و در ۷ کیلومتری مشهد جا دارد، هفت حوض است، این منطقه شامل ۷ حوضچه طبیعی است که آب در آن‌ها جریان دارد.



خواجه مراد

«هرثمه بن اعین» مشهور به «خواجه مراد»، از خادمان حضرت رضا(ع) در سفر مدینه تا مرو بوده است. مزار خواجه مراد در دل کوهی مقابل «بهشت رضا(ع)» آرامستان شهر مشهد، قرار دارد.



وان با گشت و گذار در مشهد گذراند

کجا بگردند؟

چکانه

مترین گزینه‌ها برای سپری کردن تعطیلات نوروزی یارت کدام مکان‌ها را برای گردش و سیاحت انتخاب ب برای گردشگری و دیدن را معرفی می کنیم.



در شمال
س حاضر با
ه کوروش
زائران و

آرامگاه خواجه ربیع

آرامگاه خواجه ربیع یکی از جاهای زیارتی مشهد است که در انتهای خیابان خواجه ربیع واقع شده است. این بنا به توصیه شیخ بهایی توسط شاه عباس صفوی ساخته شده است.



سفر به حیات وحش

باغ وحش مشهد، بزرگ ترین باغ وحش کشور است. در این باغ وحش، ۱۲۵ گونه جانوری شامل پرندگان، پستانداران، جوندگان، خزندگان و آبزیان وجود دارد.

گنبد خشتی

یکی از قدیمی ترین بناهای مشهد پس از حرم مطهر گنبد خشتی در خیابان طبرسی و در حومه حرم مطهر است، این بنا مدفن سلطان غیاث الدین محمد از سادات مشهور موسوی است که نسبش به امام موسی کاظم (ع) می رسد.



النور

مسئنگی یکی از مکان های دیدنی است و اغلب کسانی که به مشهد برای یک بار همه که شده به این مکان تفریحی - گردشگری رفته اند؛ افزون بر نزدیکی به حرم مطهر، مدفن هشت شهید گمنام دوران دفاع



پیر پالان دوز

یکی دیگر از مکان هایی که در حریم حرم واقع شده و در دوربردگردان نواب صفوی قرار دارد، مقبره محمد عارف عباسی معروف به پیر پالان دوز است که با گنبد پیازی شکل و ایوان های آجری خود بسیار دیدنی است.



ای آبیاری
نی سواری،
ست که به
غندر و در

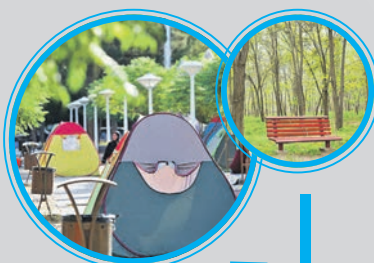
بند گلستان

یکی از مناطق گردشگری مهم و با طراوت مشهد، منطقه گلستان با جاذبه های طبیعی و مذهبی است. بند گلستان سازه آجری و عظیم است که در ابتدای دره پر آب طریقه واقع شده است.



باه شناسی

باه شناسی در سراسر دنیا طرفداران خاص خود را دارند. باغ گیاه شناسی عنوان دومین باغ گیاه شناسی کشور در مساحتی به وسعت ۲۵ هکتار ۳ گونه گیاه از اقلیم های متنوع است. برای دیدن این مکان زیبا می توانید بلوار فرودگاه که در نزدیکی حرم مطهر است، بروید.



بوستان غدیر و کمپ طرق

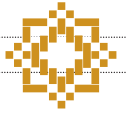
بوستان غدیر که یکی از بزرگ ترین پارک های جنگلی کشور است، این امکان را به شما می دهد که در کنار تفریح، از امکانات رفاهی مناسبی که برای زائران و شهروندان قرار داده شده، استفاده کنید.



ببینید و
تان پارک
هم لذت



نکته



چرا شمال ایران این قدر امامزاده دارد؟



اگر به آمار آرامگاه امامزاده‌ها در ایران نگاهی بیندازید، دست‌تان می‌آید که بیشتر این بزرگواران در شهرهای استان مازندران و گیلان زندگی کرده و از دنیا رفته‌اند اما دلیل کثرت آرامگاه امامزاده‌ها در شهرهای شمالی چیست؟ دکتر آئینه‌وند برای پاسخ دادن به این پرسش به مطلبی در کتاب «علویان طبرستان» نوشته دکتر ابوالفتح حکیمیان اشاره می‌کند و می‌گوید: «در این کتاب نوشته شده که خاندان مبارک ملوک باوند مأمون خائف، ملاذ ملهوف و ملجأ سلاطین و ملوک روی زمین بود. برای همین از اقطار عالم و آفاق گیتی به هر کس ملالی روی می‌آورد، سوی بارگاه ایشان می‌شتافت. حمایت ایشان از پناهندگان به حدی بود که اگر فرزندان خلفا و ملوک و امرا از بیم گناه به درگاه ایشان می‌رفتند، هرگز مورد بازخواست و بی‌عنایتی قرار نمی‌گرفتند».

سازمان اوقاف و امور خیریه در بیانیه‌ای که مدتی قبل در خصوص تأیید آرامگاه امامزاده‌ها در سطح کشور صادر کرده بود این مطلب را تأیید کرده و گفته: «این مطلب در فحوای نوشتار اولیاءالله املی در کتاب «تاریخ رویان» مورد تأیید و تصدیق واقع شده است».

البته امامزاده‌هایی که در شهرهای شمالی ایران دفن شده‌اند، در دوره‌های مختلفی به کشور ما آمده‌اند. این نکته را سازمان اوقاف و امور خیریه تأیید کرده و دکتر آئینه‌وند درباره آن می‌گوید: «در کتاب «مقاتل الطالبین» نوشته شده که سادات علوی و امامزاده‌ها در دوران حکومت متوکل عباسی به سرزمین‌های گوناگون و از جمله به شمال ایران سفر کردند اما در کتاب «تاریخ رویان» متفرق شدن نسل اهل بیت (علیهم‌السلام) به دوران حکومت مأمون عباسی نسبت داده شده است».

از طرف دیگر سازمان اوقاف و امور خیریه با استناد به رساله دودمان علوی مازندران تأکید کرده: «وقتی یحیی بن عمر بن یحیی بن حسین در کوفه شورش کرد و در میان زبیده ادعای امامت نمود بعضی از ساداتی که در جنگ همراهش بودند، پس از دستگیری به طبرستان و دیلمان فرار کردند و به ریاست حسن بن زید، سادات علوی و بنی‌هاشم از حجاز و سوریه و عراق دسته دسته به طبرستان آمدند و این کار در زمان امرای بعدی خاندان علوی هم ادامه داشت».

تشکیل حکومت علویون در طبرستان عامل و انگیزه دیگری بود که به مهاجرت امامزادگان و نوادگان اهل بیت (علیهم‌السلام) از حجاز و عراق انجامید؛ آن‌گونه که غلبه نسبی شیعیان در ایران مرکزی عامل دیگر مهاجرت بود. در عین حال تاریخ سیاسی اسلام نشان می‌دهد که مرحله اول مهاجرت بنابر هر دلیلی در طول قرن‌های اول تا چهارم هجری بوده و در مرحله دوم مهاجرت از محل استقرار ثانویه به نقاط دیگر صورت گرفته است.

در همین زمان بود که علویون در شمال ایران که آن زمان طبرستان نام داشت حکومتی تشکیل دادند و فضای امن آن منطقه موجب شد تعداد بسیاری از امامزاده‌ها به آنجا هجرت کنند».

از هدایای معنوی تا آثار ماندگار هنری

از سفر مشهد، چه سوغات ببریم؟

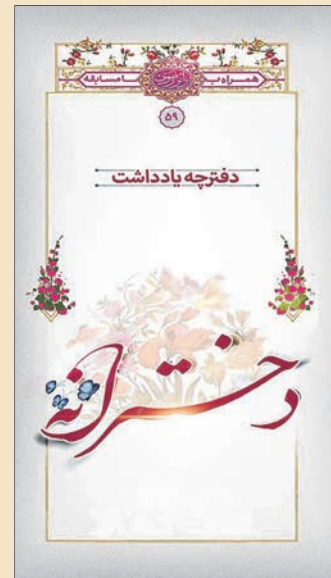
راحمه نادانی مقدم



رزین و سرامیکی با نام امام رضاع) و اسماء متبرکه و... است. از محصولات مورد پسند خانم‌ها و دختران جوان می‌توان به کارهای سرامیکی حجمی مانند کبوتر، قمری، کاسه و بشقاب‌های لعاب‌دار سفالی اشاره کرد. برای کودکان نیز پازل سه بعدی سقاخانه طراحی شده تا طبق نقشه آن را تکمیل کنند.

کارهای سرامیکی و حجمی برای زائران بارگاه حضرت رضاع) سوغاتی فرهنگی آماده کرده تا با خود به یادگار ببرند. نهادها و ارگان‌های مختلف می‌توانند برای مراسم خود از تندیس‌های برنجی طاووس و علم یا تابلوهای مسی استفاده کنند. انتخاب بیشتر خانواده‌ها تابلوهای

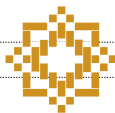
مؤسسه آفرینش‌های هنری استان قدس رضوی با نزدیک به ۲۰۰ عنوان محصول که تمامی آن‌ها متبرک به نام علی بن موسی الرضاع) است با تولیداتی نظیر تابلوهای سرامیکی، رزین، تلفیق رزین و سرامیک، قلمزنی روی مس، قلمزنی معرق، تندیس‌های برنجی



کتاب، جانماز و دفترچه یادداشت است. بسته‌ای هم به نام «پدرانه و مادرانه» شامل کتابی با موضوع وظایف پدر و مادر در فضای خانه، دفترچه یادداشت، تقویم جیبی قدس و یک سی دی منتخبی از سخنرانی‌های حرم مطهر با موضوع سبک زندگی است.

است. بسته «کودکانه» شامل هدایایی برای کودکان مقطع ابتدایی است که در آن کتاب رنگ آمیزی، مداد رنگی به همراه یک سی دی از سرود و نواهایی درباره امام رضاع) است. بسته‌هایی برای نوجوانان دختر و پسر با طراحی‌های متفاوت با عناوین «دخترانه» و «پسرانه» که شامل

سوغات فرهنگی توسط معاونت امور تبلیغات و ارتباطات اسلامی حرم مطهر و اداره تولیدات فرهنگی برای زائرانی که در برنامه‌های متنوع فرهنگی حرم مطهر شرکت می‌کنند چهار بسته در عنوان‌های «کودکانه»، «دخترانه»، «پسرانه» و «پدرانه و مادرانه»



خبر

روغایی از ضریح جدید میثم قمار



ضریح جدید میثم قمار همزمان با ایام خجسته و مبارک ولادت بزرگ بانوی دو عالم، حضرت فاطمه زهرا(س) رونمایی می‌شود.

هزینه طراحی و ساخت این سازه، به وسیله بانیان و نیکوکاران عراقی تأمین شده است و ساخت ضریح جدید میثم قمار در یکی از کارگاه‌های ویژه اصفهان در ابعاد ۴ در ۵ متر مربع و ۵ متر ارتفاع ۲ سال به طول انجامیده که در آن از طلا، نقره و مس تذهیب و از نماد درخت نخل، مرتبط با نام و زندگی مبارک میثم قمار استفاده شده است. میثم قمار به خاطر شغل خرما فروشی که داشت در شهر مقدس کوفه به «قمار» معروف شد، او زمان رسول خدا (ص) را درک کرده و جزو اصحاب پیامبر اسلام (ص) به شمار می‌رود و به خاطر وفاداری‌اش به امیرمؤمنان علی (ع) در ایام حاکمیت عبید الله بن زیاد بر کوفه در اواخر سال ۶۰ هجری قمری بر بالای چوبه دار به شهادت رسید؛ آرامگاه میثم قمار در فاصله ۳۰۰ متری از مسجد کوفه و در ابتدای بزرگراه نجف - کوفه قرار دارد.

حفظ امنیت کربلای معلی با حفر خندق



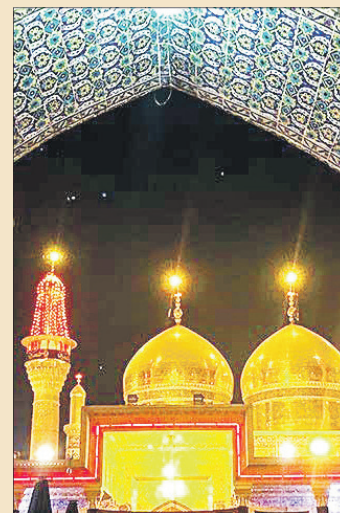
ژنرال علی ابراهیم دیعون، فرمانده عملیات الرافدین از حفر خندقی توسط تیپ الطوف وابسته به آستان قدس حسینی در مرز استان‌های جنوبی عراق و صحرای سماوه خبر داد.

وی با بیان این خبر افزود: امنیت کامل صحرای السماوه فقط با حفر خندق محقق می‌گردد و در حال حاضر در عملیات شناسایی و اقدام‌های لازم برای جلوگیری از گذر تروریست‌ها از این صحرای اداره پلیس استان السماوه همکاری می‌کنیم. ژنرال علی ابراهیم ادامه داد: برای تأمین امنیت صحرای السماوه در صورت حفر نشدن خندق باید لشکری کامل در این منطقه حضور داشته باشد ولی اکنون پس از اتمام حفر این خندق می‌توان فقط با وجود ماشین‌های گشت و حضور شمار محدودی نیرو، امنیت را در این بخش برقرار کرد. یادآور می‌شود: تاکنون بیش از ۸۰ درصد از مرحله حفر خندق به طول ۸۰ کیلومتر موازی با محدوده استان انبار به پایان رسیده است.

عتبات عالیات مقصد بسیاری از مسافران نوروزی است

حس خوب نو شدن در بهشت‌های زمینی

زهرا چکنه



کاروان‌ها دارای پیوست امنیتی، بیمه، خدمات پزشکی و ... نیستند.

■ آغاز نو شدن در حرم ارباب

در این بین کربلای معلی در آستانه سال نو خورشیدی حال و هوای دیگری دارد و مشتاقان زیارت حضرت ابعیدالله الحسین (ع) برای درک لحظه تحویل سال در کنار مرقد مطهر حضرتش از کشورهای مختلف بویژه ایران اسلامی در قالب کاروان‌های زیارتی و ... وارد کربلای معلی می‌شوند. آیین تحویل سال ۹۶ نیز با هماهنگی بعثه مقام معظم رهبری و آستان مقدس حسینی پس از نماز ظهر و عصر در صحن و سرای امام حسین (ع) برگزار می‌شود و به خاطر حضور گسترده زائران، فضای بین الحرمین نیز تحت پوشش صوتی قرار می‌گیرد و همه با هم زمزمه زیبای «یا مقلب القلوب و الابصار، یا مدبر اللیل و النهار، یا محول الحال و الاحوال، حول حالنا الی احسن الحال» را در کنار بهشت زمینی تجربه خواهند کرد.

همچون سال گذشته، بعثه مقام معظم رهبری متولی برگزاری مراسم لحظه تحویل سال خواهد بود و این مراسم معنوی با قرائت دعا و نیایش و همچنین همخوانی دعای تحویل سال برگزار می‌شود.

رشد ۲/۵ برابری این اعزام‌ها هستیم و روزانه نزدیک به ۱۵۰ کاروان به این سفر معنوی اعزام می‌شوند.

وی با بیان اینکه در این ایام حدود ۱۲۰ هزار نفر به عتبات عالیات اعزام می‌شوند، می‌گوید: سفر به کاظمین و سامرا در این ایام در دستور کار قرار دارد و فقط شمار بسیار محدودی از کاروان‌ها به دلیل درخواست خود متقاضیان سفر به سامرا را انجام نمی‌دهند.

مدیرکل عتبات سازمان حج و زیارت با اشاره به استفاده از تمام ظرفیت سازمان در سفرهای نوروزی عتبات ابراز می‌دارد: خوشبختانه توانستیم از تمامی امکانات برای رضایت مسافران بهره بگیریم و امیدواریم شاهد سفر خوبی برای زائران باشیم.

وی همچنین درباره افزایش قیمت‌ها در ایام نوروز بیان می‌کند: افزایش قیمت خاصی در دستور کار نیست و تنها افزایش قیمت‌هایی که در داخل کشور شامل خدمات عمومی همچون هواپیمایی یا حمل و نقل جاده‌ای می‌شود، بر این سفر هم تأثیرگذار است، در غیر این صورت هیچ افزایش قیمتی نداریم.

وی به علاقه‌مندانی که قصد سفر به عتبات عالیات در تمامی ایام سال را دارند توصیه می‌کند از کاروان‌های آزاد استفاده نکنند، زیرا این

از ویژگی‌های خاص ایرانیان این است که سنت‌های ملی خود را با معنویت و روح دین گره می‌زنند و نوروز را با حضور در بارگاه شریف اهل بیت (ع) آغاز می‌کنند.

اعتاب مقدسه در عراق که مدفن بسیاری از ائمه اطهار(ع) است، به عنوان یکی از مهم‌ترین قطب‌های فرهنگی و مذهبی جهان اسلام در ایام نوروز میزبان خیل زائران ایرانی است که عاشقانه خود را به حرم‌های مطهر رسانده‌اند تا آخرین روزهای سال ۹۵ و نخستین روزهای سال جدید را در کنار بهشت‌های زمینی تجربه کنند.

■ زیارت نوروزی

به گفته مدیرکل عتبات سازمان حج و زیارت، قرعه‌کشی‌ها و ثبت‌نام برای اعزام نوروزی به عتبات عالیات پایان یافته و دور جدید اعزام‌های نوروزی از ۲۴ اسفند ماه جاری تا ۱۵ فروردین سال ۹۶ انجام می‌گیرد.

محسن نظامتی با اشاره به اینکه امسال نیز در اعزام‌های نوروزی به عتبات عالیات شاهد رشد ۲۰ درصدی هستیم، اظهار می‌دارد: در سفرهای پیش از ایام نوروز، روزانه ۵۰ تا ۶۰ کاروان زیارتی زیر نظر سازمان حج و زیارت به اعزام زائران مبادرت می‌کردند، اما در ایام نوروز امسال شاهد

عملیات ساخت میهمانسرای حرم حضرت زینب (ع) آغاز شد

مترمربع در ضلع غربی حرم مطهر ساخته می‌شود.

وی در ادامه خاطرنشان کرد: همزمان با عملیات اجرایی ساخت میهمانسرای حرم حضرت زینب(س)، سامانه اطفای حریق حرم نیز نصب و راه اندازی شد.

حجت الاسلام موسوی افزود: کار نصب این سامانه توسط متخصصان و متبرعان اعزامی از استان خوزستان در حال انجام است و هزینه یکصد میلیون تومانی این سامانه و متعلقات آن توسط مردم شریف آبادان تأمین شده است.

وی یادآور شد: مردم ولایتمدار و محب اهل بیت(ع) استان خوزستان، پیش از این هزینه بازسازی حرم مطهر حضرت زینب(س) از جمله ترمیم خشت‌های مطلای گنبد حرم، بازسازی مناره‌ها و سامانه گرمایش و سرمایش و ... را تأمین کرده‌اند.



میهمانسرای حرم مطهر تا اسفند ماه سال آینده به پایان می‌رسد.

وی هزینه‌های ساخت ساختمان میهمانسرای حرم مطهر حضرت زینب(س) را یک میلیارد و ۶۰۰ میلیون تومان عنوان کرد و افزود: این میهمانسرا در زمینی به مساحت هزار و ۶۰۰

عملیات اجرایی ساخت آشپزخانه حرم مطهر حضرت زینب(س) با حضور حجت الاسلام والمسلمین سید ابوالفضل طباطبایی اشکذری نماینده ولی فقیه در سوریه آغاز شد.

رئیس ستاد بازسازی عتبات عالیات استان خوزستان در گفت‌وگو با خبرنگار ما اظهار داشت: این میهمانسرا به درخواست تولیت حرم مطهر حضرت زینب(س) و موافقت ستاد بازسازی عتبات عالیات کشور، به استان خوزستان واگذار شده است و مردم ولایتمدار این استان تمام هزینه‌های ساخت و احداث این پروژه را بر عهده گرفته‌اند.

حجت الاسلام والمسلمین سید محمود موسوی با بیان اینکه این میهمانسرا در ۳ طبقه و دارای دو سالن غذاخوری، سالن طبخ غذا، سردخانه زیر صفر و بالای صفر، انبار آذوقه و ۱۴ سوئیت برای پذیرایی از میهمانان حرم مطهر است، بیان کرد: عملیات ساخت



گفت و گو با مدتی که ۲۲ سال است در تزئین گل‌دان‌های بالای ضریح مطهر رضوی فعالیت می‌کند

گل آرای خانه خورشید

محمدحسین هروی کاشانی

انسان را خداوند با کرامت و بزرگواری خلق کرده است و ما باید این کرامت و بزرگواری را با توکل بر خدا و عنایات اهل بیت (ع) و پیروی از دستورهای آن‌ها حفظ نماییم.

بیان یک خاطره

سال‌ها پیش یک روز مشغول تعویض گل‌های گل‌دان‌های بالای ضریح مطهر بودم، چند زائر پاکستانی آمدند داخل اتاق و درخواست گل کردند و رفتند، پس از چند سال، یک روز مشغول کار بودم و دیدم همان فردی که چند سال پیش به او شاخه گل متبرک حرم مطهر را اهدا کرده بودم با یک کافذی که روی آن به فارسی نوشته شده بود وارد اتاق من شد و روی کافذ نوشته شده بود: من بچه‌دار نمی‌شدم پس از ۱۵ سال به لطف خداوند و توسل به امام هشتم (ع) خداوند به ما مرحمت کرد و اکنون صاحب بچه شده‌ام.

از خوشحالی اشک شوق و شادی در چشمانم حلقه زد که دقیقاً نمی‌توانم احساسم را بیان کنم. به جوانان عزیز به عنوان یک برادر سفارش می‌کنم قدر و منزلت خود را بدانند، زیرا آن‌ها گل‌های خوشبوی کشور و زندگی هستند، امیدوارم همیشه مثل گل شاداب باشند و از جوانی خود در راه رضای خدا و ائمه اطهار (ع) بهره ببرند و تا جایی که می‌توانند به مردم خدمت کنند.

من در طول عمر کاری و فعالیت ویژه‌ای که در حرم مطهر دارم با گل‌های زیادی سروکار داشته‌ام، اما بهترین گلی را که دوست دارم، گل رز است که هم خوشبو و معطر است و هم زیباست، ضمن اینکه گل رز به گل محبت و علاقه و احساس شهرت دارد.

آخرین درخواست از امام رضا (ع)

آخرین درخواستم از حضرت رضا (ع) این است که ما را ریزه خوار سفره با کرامت خودشان در دنیا و آخرت قرار دهند و در روز قیامت با بزرگواری و بنده نوازی، شفیع ما در پیشگاه خدای متعال باشند و از لطف و کرامت و بزرگواری امام رضا (ع) به دور است که زائران و نوکرهای حرم خود را در روز قیامت تنها بگذارند. براساس ضوابط موجود در حرم مطهر رضوی، گل‌های بالای ضریح مطهر امام هشتم (ع) پس از تعویض برای توزیع بین زائران، به بخش «شمیم رضوان» از بخش‌های تابعه اداره خدمات عمومی و مدیریت امور رفاه زائران تحویل می‌شود، به گونه‌ای که روزانه حدود هزار بسته گل خشک شده پس از اقامه نماز صبح در رواق غدیر حرم مطهر رضوی توزیع می‌شود.

هنگامی که رو به ضریح مطهر امام رئوف می‌ایستی، ناخودآگاه چشمانت به بالای آن مضع نورانی می‌چرخد و نگاهت به چهار گل‌دان زیبا می‌افتد که به روش بسیار دل‌انگیز و قابل توجهی تزئین شده‌اند و علاوه بر زیبایی، خود نیز از برکات حضور در قسمت فوقانی خانه خورشید بهره‌مند می‌شوند.

آنچه در ادامه می‌خوانید برش‌هایی از گفت و گو صمیمانه خبرنگار قدس با علیرضا باقری است. او هم اکنون ۵۳ ساله است و طبق گفته‌های خودش، ۲۲ سال است گل آرای گل‌دان‌های فوق ضریح مطهر امام هشتم حضرت علی بن موسی الرضا (ع) است. در قسمت فوقانی ضریح مطهر امام رضا (ع) چهار گل‌دان وجود دارد که در هر گل‌دان ۱۵۰ تا ۲۰۰ شاخه گل متنوع مربوط به فصل (شامل: لیلیوم - مریم - آنتوریوم - رز - ژربرا - گلابول - میخک و...) قرار می‌گیرد.

اصطلاحاً رنگ‌های آرام (با نشاط کمتر) مانند رنگ سفید از هر نوع گل (مانند: آستر، شب بو، گلاب و...) استفاده می‌شود.

در روش چیدمان در گل‌دان خالی سعی می‌شود گل‌ها را ردیف بالا شروع شده به انتهای گل‌دان ختم شود و معمولاً گل‌های شاخه بلند مانند مریم، گلاب، آنتوریوم در ابتدای تزئین گل‌دان در قسمت بالا و گل‌های ریز و ساقه کوتاه در قسمت پایین گل‌دان استفاده می‌شود. تعویض گل‌های گل‌دان‌های بالای ضریح مطهر امام رضا (ع) همه روزه و در هر شرایط فصلی و آب و هوایی تعویض می‌گردد و حتی در ایام پر ازدحام که شاهد حضور خیل زائران در حرم مطهر هستیم (مانند: دهه اول محرم، دهه آخر صفر، ایام نوروز، سالروز تولد امام رضا (ع)، عید غدیر، دهه کرامت و...) بدون وقفه این کار انجام می‌شود.

آغاز کار و احساسات دل

حدود ۲۲ سال پیش، یک روز به من اطلاع دادند باید برای تهیه و چیدمان گل‌های گل‌دان‌های بالای ضریح مطهر امام رضا (ع) آماده باشم. اولین روزی که این کار را آغاز کردم (در ۲۲ سال پیش) ابتدا وضو گرفتم، دو رکعت نماز خواندم و سپس سجده شکر به جای آوردم و پس از اینکه خدای متعال را شکر کردم به روضه منوره حرم مطهر رفتم و روبه روی ضریح منور امام هشتم (ع) ایستادم و گفتم: آقا جان از محبت شما ممنون و سپاسگزارم و شما باید کمک کنید تا درست و مطابق میل و اراده شما انجام وظیفه کنم.

وقتی گل‌های گل‌دان‌ها را می‌چینم و گل‌دان‌ها را تزئین می‌کنم احساس عجیبی دارم. گل مطهر زیبایی است و هر زائری و هر فردی که وارد حرم مطهر می‌شود، پس از اینکه به روضه منوره مشرف شده و برابر ضریح مقدس امام رضا (ع) قرار می‌گیرد

گل‌های مربوط به گل‌دان‌های فوق ضریح مطهر رضوی، از شب قبل شروع به تزئین می‌شود و هر گل‌دان حدود ۲۰ تا ۳۰ دقیقه به طول می‌انجامد که در مجموع حدود دو ساعت طول می‌کشد تا چهار گل‌دان مربوط به قسمت فوقانی ضریح مقدس امام رضا (ع) آماده شود. گل‌های مورد استفاده در بیشتر اوقات از مؤسسه باغات آستان قدس رضوی (باغ ملک آباد) تهیه و تأمین می‌شود.

همچنین شماری از گل‌ها توسط اهداکنندگان و نذرکنندگان تهیه می‌شود که معمولاً در هر روز به طور متوسط بین ۵۰ تا ۱۰۰ شاخه گل اهدایی از سوی خیرین نیک اندیش در مجموع چهار گل‌دان استفاده می‌شود که البته با توجه به شرایط و شمار گل، تعداد گل‌های اهدایی از سوی زائران و خیران مربوطه، متغیر و متفاوت است.

علل استفاده از گل‌های طبیعی

به چند دلیل برای تزئین گل‌دان‌های بالای ضریح مطهر امام هشتم (ع) از گل‌های طبیعی استفاده می‌شود. نخست استفاده از گل‌های طبیعی مطابق وقفنامه‌های شرعی است که از سالیان طولانی پیش از پیروزی انقلاب اسلامی وجود داشته است. از سوی دیگر گل طبیعی مطهر زیبایی و خوشبویی و لطافت خاص است. همچنین شأن و جایگاه بارگاه ملکوتی امام رضا (ع) ایجاب می‌کند از گل طبیعی در قسمت بالای ضریح مطهر استفاده شود. ضمن اینکه علاقه و اشتیاق زائران و عموم مردم، تبرک جستن از گل طبیعی است.

و در نهایت گل‌های طبیعی گل‌دان‌های بالای ضریح مطهر طبق شرایط و مراحل خاص پس از استفاده در حرم مطهر رضوی، خشک می‌شود و در بخش «شمیم رضوان» از بخش‌های تابعه اداره خدمات عمومی و مدیریت امور رفاه زائران حرم مطهر امام رضا (ع) توزیع می‌شود.

روش چیدمان

با توجه به مناسبت‌های مختلف و متنوع مذهبی، دینی و ملی (ایام ولادت حضرات معصومین (ع)، اعیاد مذهبی و دینی، ایام شهادت ائمه اطهار (ع)، مناسبت‌های مختلف مندرج در تقویم تاریخ و...) روش چیدمان گل‌ها در گل‌دان‌ها و انواع گل تغییر می‌کند. به عنوان مثال در ایام ولادت ائمه اطهار (ع) و اعیاد ملی و مذهبی گل‌هایی به رنگ شاد (مانند: رز، لیلیوم، مریم و...) و در ایام سوگواری و شهادت حضرات معصومین (ع) گل‌های با رنگ متوسط و